

welkom in De Kleine Komedie

de nieuwste grappen op de oudste planken

Welkom in De Kleine Komedie

De nieuwste grappen op de oudste planken

De cabarettempel van Nederland. Zo wordt De Kleine Komedie vaak genoemd. De Komedie geldt voor cabaret en kleinkunst als keurmerk van kwaliteit. Maar een keurmerk moet geen keurslijf worden. Dus ook onze kwaliteitseisen nemen we voortdurend onder de loep. De samenleving verandert, wij doen dat ook. We maken op ons podium de komende jaren plaats voor nieuwe stemmen: nieuwe narratieven en nieuwe vormen van vertellen. Met authenticiteit, engagement en kwaliteit. En het belangrijkste: met (gevoel voor) humor. Ons motto: *Er mag gelachen worden, want er moet gelachen worden.*

Zo maken we van de Komedie een podium dat, hoewel gevestigd in het centrum van Amsterdam, publiek en nieuwe makers uit alle stadsdelen (en daarbuiten) weet te bereiken. We zijn een theater voor alle bewoners van de stad. Een huis waarvan niet alleen de huidige, maar ook toekomstige toeschouwers een sleutel krijgen.

De Komedie zet de komende kunstenplanperiode in op een meerstemmige en actuele programmering. Een programmering die bestaat uit cabaret, stand up comedy, kleinkunst en muziektheater, literatuur, spoken word, poëzie en hiphop. 295 dagen per jaar in het oudste nog functionerende theatergebouw van de stad: De Kleine Komedie aan de Amstel.

Daarnaast geven we vorm en inhoud aan een ontwikkelplek voor nieuwe makers en nieuwe vormen van cabaret en kleinkunst. We doen dit in een programmatische samenwerking met Theater Bellevue. We creëren in Klein Bellevue, ook samen met onze partners Meervaart en Bijlmer Parktheater, een ontwikkeltraject voor beginnend cabaret- en comedytalent uit Amsterdam.

Een plek waar humor en kunst elkaar ontmoeten op het scherpst van de snede.

Artistiek belang

De Kleine Komedie brengt mensen samen door de kracht van humor, die ons uitdaagt om de wereld met nieuwe ogen te zien. Wij creëren een plek waar lachen en reflectie hand in hand gaan, en waar empathie en verandering ontstaan.

De Kleine Komedie is de plek voor mensen die willen lachen, maar ook willen denken

*Debatten worden scherper, meningen harder
Links tegen rechts. Stad tegen platteland.
Waarheid tegen leugen.
Een beetje lucht zou niet gek zijn.
Ontspanning in een strakgespannen wereld. Samen lachen.
Humor als bindmiddel in tijden waarin we meer tegenover elkaar
staan dan ooit.
Er mag gelachen worden. Want er moet gelachen worden.
In de Komedie ontdekken we een ander perspectief, terwijl we
hetzelfde podium zien.
Zo leren we anders kijken. En elkaar beter zien.
Hoe ver we ook uit elkaar staan, hier is iedereen welkom.
Voel je thuis in ons theater.
Wij zijn De Kleine Komedie.
Die cabarettempel waar niets heilig is.*

De Kleine Komedie aan de Amstel – Venster op de actualiteit

De Kleine Komedie staat voor humor, engagement, authenticiteit en kwaliteit. We programmeren cabaret, stand-up comedy, kleinkunst, muziektheater, theaterconcerten, literaire programma's, en crossovers met andere genres zoals toneel poëzie, hiphop en spoken word. Onze diverse en kwalitatief hoogwaardige programmering daagt het publiek uit om kritisch na te denken over maatschappelijke kwesties, te lachen om onze eigenaardigheden en af en toe aan de realiteit te ontsnappen. De maatschappelijke betrokkenheid van onze makers draagt bij aan reflectie, dialoog en debat. Cabaret is bij uitstek de kunstvorm die scherp en direct kan reageren op de actualiteit, urgente zaken voor het voetlicht brengt en toegankelijk maakt voor een breed publiek. Cabaretiers gaan de confrontatie aan met hun publiek over alles wat er tegenwoordig echt toe doet, zonder enige taboe te ontwijken. De programmering van De Kleine Komedie biedt een actueel venster op de wereld, waarin we onszelf door het perspectief van de ander kunnen begrijpen. Het draagt bij aan een (zelf)kritische, pluriforme samenleving en bevordert wederzijds begrip en verdraagzaamheid.

Humor als voertaal

Humor verbindt, is universeel en divers. In elke cultuur komt humor voor, maar wat grappig gevonden wordt, verschilt enorm. De Kleine Komedie omarmt deze diversiteit, met het principe dat humor onmisbaar is en vele vormen kent. In de komende jaren laten we de diverse klanken van humor in ons theater horen. Humor nodigt uit tot dialoog tussen generaties, andersdenkenden en culturen.

De koning zei toen hij in 2023 de Erasmusprijs uitreikte aan de Zuid-Afrikaanse comedian Trevor Noah: "Hij is een meester van de bevrijdende lach. Hij slaagt er bovendien in om in zijn werk werelddelen, culturen en generaties met elkaar te verbinden. Een ongekende prestatie in een tijd waarin we maar al te gemakkelijk in onze eigen comfortzone en onze kring van gelijkgezinden blijven hangen."

Meerstemmig programma

Professor Maurice Crul, verbonden aan de Vrije Universiteit, stelt: "Als je naar Amsterdam kijkt, zie je dat alleen in Zuid de witte Nederlanders nog een duidelijke meerderheid vormen. In alle andere stadsdelen is diversiteit de norm geworden."

De Komedie voelt de verantwoordelijkheid om in de programmering die diversiteit terug te laten komen. Het excuus dat het aanbod niet altijd voorhanden is, is voor ons geen reden om de programmering niet toch aan te passen. Ter verrijking van onze programmering zoeken we daarom ook buiten de gekende kanalen naar voorstellingen die de diversiteit van de huidige samenleving laten zien en naar makers die daaraan kunnen bijdragen. Ook nemen we de verantwoordelijkheid om, in samenwerking met andere Amsterdamse instellingen, nieuwe makers ontwikkelruimte te geven. Andere culturen brengen ander idioom met zich mee. Makers bieden zicht op hun eigen

(culturele) achtergrond en positie in de maatschappij, maar werpen daarnaast ook een scherpe blik op de dominante Nederlandse cultuur. Een ander perspectief op onderwerpen die vastgeklonken lijken in de traditie, maar vragen om een bredere kijk. Komедie programmeert met open vizier nieuwe makers en nieuwe vormen van vertellen. We versterken en verdiepen onze eigen programmering door samen te werken met Amsterdamse instellingen als Meervaart, Theater Bellevue, Bijlmerpark Theater en het Amsterdams Kleinkunst Festival.

Cabaret, een discipline in ontwikkeling

Cabaret is in beweging. Waar het lange tijd een voornamelijk door mannen gedomineerd genre was, krijgen de laatste jaren meer vrouwen voet aan de grond en zien we steeds meer makers met een cultureel diverse achtergrond. Binnen het genre zijn veel vormen te onderscheiden zijn, die uiteraard elkaar ook overlappen:

- Klassiek cabaret zoals Soundos, Mouna Laroussi, Lisa Ostermann, Lenette van Dongen, Youp van 't Hek, Theo Maassen, Dolf Jansen, Pieter Derks, Sanne Wallis de Vries, Ronald Goedemondt, Tim Fransen, Paulien Cornelisse en Rayen Panday
- Stand-up zoals Kim Schuddeboom, Najib Amhali, , Martijn Koning, Daniël Arends, Patrick Laureij, Roué Verveer, Sezgin Gulec
- Toneelmatig cabaret door Tjitske Reidinga, George en Eran, Wim Helsen, Sadettin K, Micha Wertheim, Stephanie Louwrier
- Sketch cabaret Jim Deddes, Vla Mousse, Rundfunk, N00B, Plien & Bianca, Van der Laan & Woe, Merijn Scholten
- Verhalend cabaret en storytelling Willie Wartaal, Diederik van Vleuten, Marc-Marie Huijbregts, Laura van Dolron

Daarnaast presenteren we kleinkunst en andere theatervormen die verwant zijn aan cabaret:

- Kleinkunst van Flip Noorman, Daniel Lohues, Kiki Schippers, Valentina Toth, Saman Amini, Yentl & De Boer, Jan Beuving, Peter van Rooijen, Rosa da Silva.
- Theaterconcert door Fuse, Lavinia, Glen Faria, Berget Lewis, Birgit Schuurman, Maaïke Ouboter, Prins S en de Geit, Joost Spijkers, The Kik, Edsilia Rombley
- Muziektheater van De Amazones, Zoutmus, Circus Treurdier, Izaline Calister, Steef de Jong, Sven Ratzke

Wij gooien de deuren open voor andere stemmen die ons wereldbeeld laten kantelen. Daarom gaan wij naast de vertrouwde gezichten op ons podium ook actief op zoek naar nieuwe talenten. Niet alleen talenten die hun weg naar de impresariaten al hebben gevonden. Maar ook talenten die op andere podia te zien zijn, of die wat hulp nodig hebben voor ze bij ons op het podium komen te staan. Met als doel onze programmering uit te breiden en meer aan te laten sluiten op de samenstelling van inwoners van de stad.

Dit vereist scherpe keuzes in de programmering en kiezen voor makers met werk dat mag afwijken van de klassieke, traditionele norm, omdat vorm ook vernieuwt. Net als inhoud, boodschap en engagement vernieuwt. De intrede van online platformen zoals Instagram, YouTube en TikTok heeft voor cabaretiers het speelveld in de afgelopen vijf jaar sterk veranderd. We zien influencers/ youtubers/podcastmakers/dichters/rappers/storytellers, we zien meer kleur/meer vrouw/meer queer die humor inzetten om hun persoonlijke verhaal te vertellen. Lees: makers als Jawad es Soufi, Jim Deddes, Damn Honey, Yousef Gnaoui, Gershwin Bonevacía, Nienke Plas, Anne Neuteboom, Merijn Scholten, Nina de la Parra, Lotte Velvet, Kim Schuddeboom, Abel van Gijlswijk. Deze nieuwe helden kleuren ons podium met nieuwe perspectieven, nieuwe verhalen en nieuwe humor. Soms nemen we hiermee een risico, maar zonder risico is er geen vernieuwing.

Voor een aantal debuterende cabaretiers maken we meer ruimte in de programmering door ze met hun eerste avondvullende voorstelling te programmeren in een serie. Door meerdere dagen achter

elkaar in de Komedie te spelen, toetst en slijpt een maker zijn of haar voorstelling aan ons kritische publiek. Het 'veiligst' voor een theater is om onbekenden juist maar één dag te programmeren, maar in 3 of 4 dagen zit veel meer artistieke winst én profijt qua landelijke uitstraling. Alles wordt zorgvuldig afgewogen en met de maker en het impresariaat besproken.

Ook bouwen we aan een netwerk van makers (cabaretiers, muzikanten, dichters, schrijvers, podcastmakers), impresariaten, producenten, comedyclubs, uitgeverijen en andere organisaties. We geven meer ruimte aan makers met een plan dat ze in samenwerking met ons ons willen uitvoeren. We kunnen daardoor unieke voorstellingen programmeren of coproduceren. Zo zijn de voorstellingen *Vergeten Helden* - over verzetshelden uit de voormalig koloniën in de Tweede Wereldoorlog - of *Babs' Ketu Koti Salon* op 1 juli, na de Free Heri Heri for all maaltijd, bij ons ontstaan. Maar ook de Kerstvoorstelling van Rayen Panday en de Ode aan Maarten van Roozendaal begonnen bij ons.

Verkenners

Om te weten wat er cultureel-maatschappelijk gezien leeft en om op de hoogte te blijven van actuele ontwikkelingen in de podiumkunsten en daarbuiten zijn vele antennes nodig. Daarom werkt de programmeur van de Komedie met een groep Verkenners. Jonge mensen, betrokken bij de Komedie met verschillende achtergronden en verschillende belangstelling. Elk half jaar gaan ze met de programmeur in gesprek over programmering binnen en buiten de Komedie, over wat er online gebeurt, welke thema's ze zelf belangrijk vinden, wat opvalt binnen hun eigen achterban. Ze wisselen ervaringen en tips uit en praten over cultuur. Ze gaan naar comedyclubs, festivals, theatervoorstellingen en beperken zich niet tot cabaret. Hieruit komen namen van makers die we in de gaten houden, met wie we praten over hun plannen en ambitie en die binnen het netwerk van de Komedie, bestaand uit impresariaten, producenten en collega-programmeurs, een zetje kunnen krijgen.

Jaarlijkse activiteiten

In de Komedie

Per jaar zijn er op 295 avonden voorstellingen in de Komedie. Er wordt zeven dagen in de week geprogrammeerd. Daarvan zijn 25 avonden ingevuld met eigen producties, 20 met een met partners samengesteld programma en 250 avonden reguliere programmering. Onze eigen producties zijn erop gericht om nieuw talent en cultureel divers publiek in huis te ontvangen. Dat hebben we al gedaan op 1 juli met Ketu Koti, maandelijks met KIEM, Volmondig en Nina's Familicious Posse en de Boekenborrel, een literair programma waar schrijvers zoals Karin Amatmoekrim, Paulien Cornelisse en Raoul de Jong hun favoriete boeken delen met het publiek.

De partners waarmee in de Komedie programma's worden samengesteld zijn onder andere Nederlands Theater Festival, Amsterdams Kleinkunst Festival, ADE en IDFA. Met jaarlijks 295 avonden programmering zit de Komedie aan haar plafond, maar toch willen we ruimte maken voor nieuw talent en de verantwoordelijkheid nemen voor talentontwikkeling in de stad.

In Klein Bellevue

Voor sommige aanstormende talenten is de stap naar de Komedie nog te groot, ze hebben meer vliegreun nodig. Daarom werken Theater Bellevue en de Komedie vanaf 2023 samen om van Klein Bellevue een podium voor jong en divers talent te maken. De cabaretprogrammering van Bellevue krijgt daardoor een scherpere profilering en de expertise van onze programmeur, Floor Nicolas, krijgt ruimte in een tweede zaal voor de Komedie. In het kader van talentontwikkeling werken Bellevue en de Komedie samen onder de noemer KomedieLAB in Klein Bellevue. In KomedieLAB worden speciale

talentontwikkelingsprojecten opgezet en is een juniorprogrammeur door beide organisaties aangesteld. Later in het plan hierover meer.

Met Meervaart en Bijlmer Parktheater

Om te investeren in het cabaret- en kleinkunsttalent van de toekomst investeert de Komedie samen met twee partners uit Amsterdam in de ontwikkeling en begeleiding van beginnende makers: Meervaart en Bijlmer Parktheater. Daarmee creëren we langdurig een sterke keten waarlangs nieuwe talentvolle makers worden ontdekt en begeleid. Het doel is een meerstemmige programmering op de diverse podia in de stad. De samenwerking levert een stapeling op van bereik, netwerk, programmering en expertise in talentontwikkeling. Ook hierop komen we later in het plan terug.

Podiumkunstregeling FPK

In de Komedie worden voornamelijk makers geprogrammeerd die een zaalbezetting bereiken van gemiddeld 75% (375 bezoekers), wat nodig is om jaarlijks een sluitende begroting te kunnen realiseren. Risico lopen kan, maar we hebben “kaskrakers” nodig die het gemiddelde op peil houden, dus we kunnen slechts af en toe een maker programmeren van wie we de kwaliteit weten, maar niet de achterban. In 2022 heeft Fonds Podiumkunsten ons, voor het eerst, een bescheiden tweejarige programmeringssubsidie toegekend om ook ‘risicovol’ te kunnen programmeren. De FPK-subsidie stelde ons in staat op bescheiden schaal te experimenteren in de programmering en jaarlijks een aantal minder bekende en/of nieuwe makers te kunnen programmeren in onze zaal. Makers die inhoudelijk wel bij ons passen, maar een zaalbezetting van 75% nog niet halen. Voor de ontwikkeling van deze makers is het noodzakelijk dat zij met onze hulp de stap kunnen zetten naar de zaal van de Komedie. Dan ontstaat de gewenste doorstroom van makers en wordt de keten van talentontwikkeling in de stad versterkt. Wij gaan ervan uit dat de programmeringssubsidie van FPK ook in de komende planperiode wordt voortgezet.

Belang voor de stad

Samenwerkingsverbanden & talentontwikkeling

De Komedie en Theater Bellevue

Sinds 2023 werkt de Komedie samen met Theater Bellevue. Door samen te programmeren in Klein Bellevue, staat de Komedie, als cabaretspecialist, steviger aan de basis van nieuw talent en talentontwikkeling. We versterken de keten door een organische doorstroom van nieuw talent.

Juniorprogrammeur

Talentontwikkeling vindt niet alleen plaats op het podium. Ook in de organisatie moet er ruimte zijn om talent te kunnen ontwikkelen en te laten groeien. Onderdeel van de samenwerking met Bellevue is daarom de aanstelling van een gezamenlijke juniorprogrammeur die, onder de artistieke eindverantwoordelijkheid van de programmateams van de Komedie en Bellevue, wordt opgeleid tot programmeur. Samen met de programmeur van de Komedie draagt hij zorg voor een cabaret- en kleinkunstprogrammering, met een fris oog voor nieuw en meer divers talent.

KomedieLAB

Onderzoekende makers

De Komedie wil de verandering binnen cabaret en kleinkunst aanjagen. Daarom is het noodzakelijk ontwikkelplekken voor nieuwe makers te realiseren, zodat de aanwas en doorstroom van cultureel divers talent wordt geborgd. De Komedie investeert daarom zowel in de toekomst van het genre als

in de toekomst van jonge makers in een programmalijs die we KomediLAB noemen. In KomediLAB krijgt de juniorprogrammeur de mogelijkheid nieuwe stijlen en nieuwe verhalen te scouten en te programmeren.

KomediLAB heeft de volgende drie invalshoeken: **Nieuw repertoire:** cabaretiers kunnen in een try-out hun voorstelling spelen die een seizoen later in première gaat in de grote zaal. Bijvoorbeeld Saman Amini, Dolf Jansen, Louise Korthals en Nesim. **Nieuw talent:** we bieden - al dan niet in een line-up - nieuwe namen een podium die nog ervaring moeten opdoen en publiek moeten opbouwen: *Volmondig*, *Nina's Femilicious Posse*, *KIEM*. **Nieuwe vormen en andere disciplines:** (vorm) experimenten, of het nu door gevestigde namen of kunstenaars uit andere disciplines wordt gepresenteerd, zolang het binnen de visie van de Komedi past.

Netwerkverbinding De Kleine Komedi met Meervaart en Bijlmer Parktheater

Beginnende makers

Om te investeren in het cabaret en kleinkunst van de toekomst investeren de KomediexKleinBellevue samen met De Meervaart en Bijlmer Parktheater in het scouten en in de ontwikkeling en begeleiding van beginnende makers: onder de noemer *Pass the Mic* creëren we een plek waarin nieuwe talentvolle makers uit Nieuw West en Amsterdam Zuid Oost worden gespot en begeleid. *Pass The Mic* scout en stimuleert de persoonlijke professionele ontwikkeling van beginnend comedytalent met een traject van workshops, masterclasses en vliegreuen op het podium. Het proces is gericht op het ontdekken, omarmen en verbeteren van de creatieve vermogens en vaardigheden van een individu. Het omvat een combinatie van ervaren, leren, trainen, podiumervaring opdoen, reflecteren en het opbouwen van een netwerk, niet alleen in het centrum van de stad, maar ook in Nieuw West en Amsterdam Zuid Oost. Het doel is een meerstemmige programmering op de diverse podia in de stad. De samenwerking levert een stapeling op van bereik, netwerk, programmering en expertise in talentontwikkeling. Aanleiding is het feit dat bij zowel de Komedi, De Meervaart als het Bijlmer Parktheater kleinkunst en cabaret een vast en profilerend onderdeel is van de programmering, maar dat hierin sprake is van een vrij homogeen beeld van een over het algemeen (witte) mannelijke cabaretier met een herkenbaar eigen "bepaald soort humor".

De uitzonderingen daargelaten, zijn vrouwen, queers en comedytalenten van kleur ondervertegenwoordigd in de sector en vinden zij minder makkelijk hun weg naar de grotere podia en impresariaten. De KomediexKleinBellevue, De Meervaart en het Bijlmer Parktheater vinden het voor de ontwikkeling van comedy en cabaret in Nederland van groot belang dat er actief gezocht wordt naar mogelijkheden om juist onder deze groepen nieuw Nederlands comedytalent op te sporen en deze talenten voor langere tijd te ondersteunen. *Pass the Mic* en KomediLAB zijn meerjarige trajecten die niet direct zullen leiden tot resultaten op het podium van de Komedi aan de Amstel. De aanwas van nieuwe makers kost tijd. Investeren in nieuw talent betekent vooral investeren in de lange termijn.

De Kleine Komedi is onderdeel van de Coalitie Kleinkunst van de **3Package Deal**. Een initiatief van het Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK) waarbij wij, samen met het Amsterdams Kleinkunsthestival en De Amsterdamse Toneelschool en Kleinkunst Academie (ATKA) jaarlijks een talent voordragen dat zich, met financiële steun van het AFK, een jaar lang mag ontwikkelen. Lisa Ostermann, Valentina Tóth en Cheyenne Tonney waren in respectievelijk 2021, 2022 en 2023 gehonoreerd in de 3Package Deal. In 2024 is dat Ayoub Kharkhach (1989). De coalitie geeft advies, begeleidt waar nodig en opent het netwerk voor de kandidaat, in minstens vier gesprekken per jaar

Nederlands Theater Festival

Sinds 2022 is de Komedi één van de partners van het Nederlands Theater Festival (NTF) en wordt de Staat van het Theater jaarlijks in de Komedi uitgesproken. Tijdens het Nederlands Theater Festival wordt sinds 2022 de Cabaret Collectie gepresenteerd waarin jaarlijks de meest indrukwekkende

cabaretvoorstellingen te zien zijn. Het is voor het eerst dat cabaret onderdeel is van het festival. Ook werken we samen met het NTF in een traject om de Komедie toegankelijker te maken (zoals toegelicht verderop in het plan).

Amsterdams Kleinkunst Festival

In de afgelopen periode is de samenwerking met het Amsterdams Kleinkunst Festival gecontinueerd en geïntensiveerd. Naast de halve finales en finales van het festival, vindt vanaf 2024 ook jaarlijks de uitreiking van de Annie M. G. Schmidtprijs plaats: De prijs voor het beste kleinkunstlied van het jaar. Daarnaast zal er jaarlijks een hommage te zien zijn waarin het werk van een legendarische zanger of kleinkunstenaar centraal staat. Dat repertoire wordt opnieuw geïnterpreteerd door een nieuwe generatie kleinkunstenaars of cabaretiers. De afgelopen twee jaar hebben Joy Wielkens, Sarah Janneh, Lucretia van der Vloot, Jenny Arean, Maarten Heijmans, Sabri Saad el Hamus en Gershwin Bonevacía meegewerkt aan de Hommage aan Ramses Shaffy en de Ode aan Amsterdam.

Ons publiek

De Komедie heeft vast en kritisch publiek dat bestaat uit ervaren cabaretgenieters, de zogenaamde 'veelvratē'. En natuurlijk steeds weer nieuw publiek; mensen die voor een bepaalde artiest of thema komen. Kwaliteit wordt door ons niet alleen afgemeten aan de authenticiteit en het vakmanschap van de maker, maar ook aan de wijze waarop het publiek het werk van de maker waardeert. Door de waardering van de toeschouwer nadrukkelijk te betrekken bij het herkennen van kwaliteit kunnen we een diverser programma realiseren dat een breder publiek aanspreekt en bereikt. Zo behouden en herladen we ons kwaliteitskeurmerk, maar dan (mede) gericht op nieuwe namen, nieuwe stemmen en nieuwe publieksgroepen. De Komедie *is een huis voor alle Amsterdammers*. Een huis voor alle Amsterdammers begint met een programmering waarin zoveel mogelijk bewoners zich in herkennen. Het vaste publiek van de Komедie is loyaal en heeft groot vertrouwen in de programmering. Ons publiek is in vier groepen onder te verdelen:

- De 'vaste' bezoeker van de Komедie die jaarlijks meerdere keren komt.
- De 'spontane' bezoeker.
- De bezoeker die onderdeel is van een community die de maker zelf (online) heeft opgebouwd.
- De bezoeker die actief betrokken was bij het ontwikkelproces van een voorstelling of maker (bijvoorbeeld met KomедieLAB) en daarna samen met de maker meegroeit naar de Komедie.

Onze vaste bezoekers zijn avontuurlijke grootverbruikers en belangrijke ambassadeurs voor de Komедie. Mede door de schappelijke toegangsprijzen durven veel van onze bezoekers in de voorverkoop meerdere voorstellingen te boeken van cabaretiers en kleinkunstenaars die ze niet eerder bezocht hebben. Daarbij zijn onze presentatiemiddagen in mei sleutelmomenten. Daar geven we het podium aan aanstormende talenten die nog geen vast publiek in de Komедie hebben opgebouwd. Door deze talenten even in de spotlichten te zetten, wordt de interesse van onze vaste bezoekers gewekt. Op die manier heeft bijvoorbeeld het (tot dan toe) onbekende duo N00B hun zaal in een vroeg stadium uitverkocht. De voorstelling was een hit en onze vaste bezoekers zijn daar als een van de eersten getuige van geweest.

Hoe bereiken we een nieuw publiek?

Social media zijn niet alleen een communicatiemiddel om ons publiek op de hoogte te houden van de programmering, maar ook een manier voor nieuwe talenten om een eigen publiek op te bouwen. Veel hedendaagse (cultureel diverse) makers hebben hun eigen social community opgebouwd door middel van korte sketches op TikTok of Instagram. Ook bij deze makers leeft de behoefte om live voor hun publiek te spelen en het moment dat ze hun voorstellingen op hun socials promoten zijn ze binnen de kortste keren uitverkocht. Jawad Es Soufi (ook bekend als Sloegie) wist de Komедie uit te verkopen nog voor hij landelijke bekendheid kreeg. Zijn publiek is jong cultureel divers en was grotendeels voor het eerst in de Komедie.

Hoewel niet elke onbekende maker met een eigen (online) community garant staat voor een volle zaal zijn deze communities van de makers wel van grote waarde voor de Komedie. Verbreden van de publieksgroepen van de Komedie vraagt flexibiliteit van de gehele organisatie, van programmering tot marketing en publieksbegeleiding. We herkennen in de bezoekers van Jawad een doelgroep die gekenmerkt wordt als de 'Flanerende Bezoeker'. De komende periode zullen we, zoals later in het plan toegelicht wordt, focussen op deze doelgroep.

Het bereiken van nieuwe doelgroepen vraagt om een *tone of voice* die de Komedie nog niet bezit. Om deze lacune te ondervangen werken we samen met bijvoorbeeld Urban Myth, Ninsee, Omroep Zwart, Tori Oso, Nederland wordt beter/Kick Out Zwarte Piet en The Black Archives. Het zijn organisaties en bewegingen die in nauw contact staan met de gemeenschappen die wij willen bereiken. Zij spreken hun taal en weten hen te enthousiasmeren en mobiliseren. Ook werken daarbij samen met andere Amsterdamse theaters zoals Podium Mozaïek, de Meervaart en Bijlmer Parktheater. Om een solide communicatiestrategie te kunnen ontwikkelen die aansprekend is voor een brede groep Amsterdammers uit alle geledingen zijn we, naast de samenwerking met bovengenoemde partners, een traject merkstrategie gestart met Buutvrij. Dit communicatiebureau heeft onder andere voor Omroep Zwart zeer succesvolle campagnes ontwikkeld om leden te werven.

Toegankelijkheid voor mensen met een (fysieke) beperking

Op dit moment is De Komedie aan de Amstel maar beperkt toegankelijk voor mensen met een beperking. We willen daarom bouwkundig en programmatisch in 2028 zo ingericht zijn dat een (fysieke) beperking een bezoek aan de Komedie mogelijk maakt. Omdat het pand een monumentale status heeft zijn wij een samenwerking aangegaan met *de Uitvoerders* uit Amsterdam. Dit adviesbureau, dat gespecialiseerd is in het realiseren van inclusie en het wegnemen van bouwkundige beperkingen, schrijft samen met de Komedie in 2024 een plan van aanpak en ondersteunt ons bij de realisatie van het plan in de periode 2025-2028. In 2023 is een aantal actiepunten reeds in gang gezet:

- Onze website is zo opgebouwd dat navigatie en informatie duidelijk en toegankelijk zijn voor mensen met een visuele beperking. Onze webbouwer Peppered heeft daarin samengewerkt met de blinde cabaretier Vincent Bijlo.
- Gebruikmakend van de expertise van Het Nationale Theater uit Den Haag, worden vanaf het seizoen 2024-2025 een aantal voorstellingen voor slechthorenden en doven toegankelijk gemaakt door inzet van bijvoorbeeld een gebarentolk of boventiteling.
- In 2024 wordt een lift geplaatst in het pand. Daarna volgt de realisatie van een invalidentoilet.

Het Amsterdam Fringe Festival en het Nederlands Theater Festival zijn samen aanjager in een kennistrace waarin communities (artiesten en bezoekers) met een fysieke beperking worden betrokken bij een inclusieve programmering. De festivals werken hierin samen met twee partnertheaters in Amsterdam: de Brakke Grond en de Komedie. De doelstelling is een meerjarige samenwerking realiseren waarin stapsgewijs toegewerkt wordt naar een grotere toegankelijkheid voor deze communities.

Hoe houden we de programmering betaalbaar voor alle Amsterdammers

De gemiddelde ticketprijs lag in 2023 op € 25, afhankelijk van de rang. Hoewel we daarmee een scherpe prijs hanteren is het niet voor iedere Amsterdammer betaalbaar. Zeker nu we de komende Kunstenplanperiode, om de stijgende kosten te kunnen opvangen, jaarlijks de ticketprijzen bescheiden laten stijgen is het van belang dat we de Komedie voor de minder draadkrachtige Amsterdammers betaalbaar houden. De Komedie is daarom acceptant van CJP. Op vertoon van je Stadspas kun je daarom een week voor de voorstelling kaarten kopen voor de helft van de prijs. Omdat ook 50% korting voor sommige bewoners nog een te hoge drempel is hebben we in samenwerking met de Stadspas in 2023 ook kaartjes aangeboden voor € 2,50. Daarnaast kan bij de Komedie gebruik worden gemaakt van de 1+1 regeling. Van de Stadspas, 1+1 en de CJP kaart

maakten in 2023 2378 bezoekers gebruik. Deze regelingen gaan we de komende planperiode continueren. De Komедie is als aanvoerder en vertegenwoordiger namens het MOAT (Marketing Overleg Amsterdamse Theaters) in overleg met de Stadspas om het proces van reserveren te vereenvoudigen en inclusiever te maken. Doel is dat de stadspashouder online de kaartjes kan bestellen en de pashouder zich niet langer als speciale doelgroep bij een kassa hoeft te melden. Studenten, CJP- en stadspashouders krijgen 50% procent korting als er een week voor de speeldatum nog kaarten beschikbaar zijn. Studenten van de AHK kunnen altijd voor € 5 naar een voorstelling.

Internationaal publiek

De focus ligt de komende planperiode op verkleuring en verbreding van het eigen programma-aanbod. De Kleine Komедie is een theater in het centrum van Amsterdam met een programma dat een directe verbondenheid heeft met alle inwoners van de stad. Dat betekent dat we op dit moment een bescheiden internationale rol spelen. Hoewel we kansen zien binnen Europese platforms en samenwerkingsverbanden ligt daar nu niet de prioriteit.

Dat betekent niet dat we geen internationale cabaretiers en kleinkunstenaars programmeren. Door de sterke toename van expats in de stad is er vraag naar internationaal programma-aanbod wat aansluit op hun behoefte en herkomst. Daarnaast programmeren we populaire cabaretiers en kleinkunstenaars uit de herkomstlanden van de inwoners van wijken uit Amsterdam. Deze internationale programmering realiseren we door samenwerking met Toomler, Mojo en Greenhouse talent.

Online ontsluiten van programma

Video is voor theater het communicatiemiddel bij uitstek. Steeds vaker is er vraag naar audiovisuele content voor de verschillende online mediaplatforms. Daarom is het sinds 2022 mogelijk om bij ons relatief goedkoop een registratie te laten maken met zes camera's. Fragmenten uit de registratie worden ingezet als marketingcontent door maker, impresariaat en de Komедie. De complete registratie is ook beschikbaar voor de makers en de Komедie om die online te kunnen streamen voor betalende bezoekers vanuit huis. Een enkele keer worden de registraties gebruikt voor broadcasting op NPO.

In 2022 zijn we een samenwerkingsproject gestart met studenten van de hbo-opleiding Film en Audiovisuele Media te Amsterdam. Zij verzorgen de uitzendwaardige registraties. Op deze manier blijven theatervoorstellingen behouden en is de Komедie niet alleen broedplaats voor jong theatertalent, maar ook voor jong filmtalent.

Duurzaamheid

Samen met de VVTP en de VSCD werkt de NAPK sinds 2023 aan de publicatie van een Nederlandse versie van het Theatre Green Book. Het naslagwerk wordt in steeds meer landen binnen Europa gebruikt om structureel vorm te geven aan het bereiken van de duurzaamheidsdoelstellingen binnen de drie deelgebieden Duurzaam Gebouw, Duurzame Bedrijfsvoering en Duurzame Producties. De Komедie sluit zich aan bij de duurzaamheidsambities zoals deze geformuleerd staan in The Theatre Green Book.

Voor Duurzame Bedrijfsvoering wordt in 2024 een plan van aanpak opgesteld dat vanaf 2025 zal worden geïmplementeerd. Het gaat bijvoorbeeld om verduurzaming binnen de horeca van de Komедie, reisbewegingen personeel en publiek en gebruik van de ruimtes. Voor Duurzame Producties gaan we in gesprek met de makers en impresariaten om afspraken te maken over het verkleinen van de ecologische footprint bij de ontwikkeling en uitvoering van nieuwe producties. Voor Duurzaam Gebouw heeft de Komедie reeds een plan van aanpak opgesteld dat vanaf 2024 wordt gerealiseerd. We zijn ons bewust van de noodzaak tot minder verbruik van stroom en gas. Enerzijds om de oplopende kosten te verminderen en anderzijds om onze bijdrage te leveren aan de

klimaatdoelen van stad en land. Wij streven naar een reductie van minimaal 30% van het energieverbruik in 2028 ten opzichte van peiljaar 2023. Dit gaan we realiseren door aanpak van de klimaat- en luchtbehandelingsinstallatie die in 2024 vernieuwd wordt. Dit zal een besparing opleveren bij de verwarming van het pand. Daarnaast wordt met de gemeente Amsterdam, als eigenaar van het pand, gesproken over verbetering van de isolatiewaarde. Tot slot zal de Komedie overstappen van conventioneel theaterlicht naar ledlampen. We verwachten met deze investeringen de beoogde energiereductie te realiseren. Deze investeringen kunnen worden gedaan door eenmalige subsidies en giften.

Diversiteit en inclusie

De Diversiteit en Inclusie opgave en aanpak van de Komedie is verweven in het meerjarenplan. In dit hoofdstuk formuleren wij aan de hand van de vier P's de doelstellingen die in het plan opgenomen zijn.

Programma

Het programma dient een afspiegeling te zijn van de context waarin en van waaruit wij werken. De Komedie kijkt daarbij naar geslacht, klasse, leeftijd, seksuele geaardheid, culturele afkomst, religie, inkomen, opleiding en woonplek. Deze kenmerken of 'identiteiten' kleuren Amsterdam. Om het aanbod te verrijken committeert de Komedie zich nadrukkelijk aan verschillende vormen van talentontwikkeling, zoals toegelicht in het plan. Er is speciale focus op nieuwe makers in de Komedie, het ontwikkelen van jong talent door het talentontwikkelingstraject Pass the Mic, in samenwerking met De Meervaart en het Bijlmerpark Theater. Ook zal in Bellevue bij het KomedieLAB een juniorprogrammeur de ruimte krijgen het vak te leren en met een focus op diversiteit en inclusie, jonge makers het podium te geven. Deze projecten zijn een lange termijninvestering om een duurzame keten op te zetten waardoor de aanwas van nieuwe makers in de Komedie in continuïteit kan worden doorgezet.

Doelen:

1. De programmering verbreden door meer makers (met een cultureel diverse achtergrond) op te nemen in de programmering en actief te ondersteunen.
2. De Komedie is een aanjager en verbinder tussen verschillende instellingen in de stad die investeren in divers en nieuw cabaret- en kleinkunsttalent.
3. Op individueel niveau investeren in makers die nieuwe narratieven aan de programmering toevoegen.

Publiek- flanerende plezierzoeker

De Komedie wil dat haar publiek een afspiegeling is van Amsterdam. We realiseren dit door een diversiteit aan verhalen te programmeren. Nieuwe makers en daarmee nieuwe publieksgroepen moeten de weg vinden naar de Komedie. Dat is een verrijkend, maar soms ook ingewikkeld proces, waarbij onze werkwijze aangepast moet worden om een gastvrij huis te zijn voor verschillende publieksgroepen.

Een doelgroep waar we de komende periode sterk op in zullen zetten is wat de Flanerende Plezierzoeker (volgens het Culturele Doelgroepenmodel) genoemd wordt:

Voor de Flanerende Plezierzoekers kan cultuur van alles zijn. Niet per se tentoonstellingen met beeldende kunst of het filmhuis, maar ook eten, muziek en een gemeenschapsgevoel. De Flanerende Plezierzoeker heeft niet altijd werk of een hoge opleiding afgerond, en daarom letten ze goed op waar ze hun geld aan uitgeven. Een deel van deze groep heeft (jonge) kinderen. De gemiddelde leeftijd is 35 jaar.

Doelen:

1. De komende jaren gaan we meer publieksgroepen uit heel Amsterdam bereiken. De eerdergenoemde Flanerende Bezoeker heeft daarbij onze grootste focus.
2. We maken ons gebouw toegankelijk voor mensen met een fysieke beperking en waar mogelijk op mensen met een neurodiverse kwetsbaarheid. We verwachten dat de gemeente Amsterdam de verantwoordelijkheid neemt om hun culturele vastgoed toegankelijk te maken, maar de Komedie is daarin niet passief. Mochten de ontwikkelingen niet snel genoeg gaan, dan zal de Komedie met steun van private fondsen het proces versnellen.
3. We blijven leren. We doen dat door kennisuitwisseling met partnerorganisaties en belangenverenigingen (zoals Kunsten '92 en ACI). Daarbij zijn we ons bewust van onze patronen en blijven we onze systemen onder de loop nemen en waar nodig aanpassen aan de actualiteit.

Personeel

In de afgelopen tweeënhalf jaar is het gelukt om vijf van de zeven vacatures in te vullen door mensen met een bi-culturele achtergrond. Dat is in alle lagen van de organisatie gebeurd; van Raad van Toezicht, directie, tot productie en van kassa en publiciteit tot techniek. Diversiteit en inclusie wordt daarmee langzaam een vanzelfsprekendheid, maar blijft een belangrijk aandachtspunt.

De opleidingsachtergrond varieert van mbo tot universitair. Teamleden zijn woonachtig in de regio en in de stad en de leeftijd loopt van 21 tot 61 jaar.

Binnen de Raad van Toezicht hebben inmiddels twee van de drie leden een bi-culturele achtergrond. Het pand behoeft de komende jaren speciale aandacht, want de kantoren zijn momenteel nog niet toegankelijk voor mensen met een fysieke beperking.

Doelen:

1. De Komedie investeert voortdurend om diversiteit in het team te verankeren en uit te breiden.
2. De komende jaren zal er een focus zijn in het verbreden van diversiteit binnen de organisatie, wat betekent dat er aandacht is voor bijvoorbeeld genderdiversiteit en neurodiversiteit bij de medewerkers.

Partners

De Komedie werkt alleen met partners die alle drie Codes onderschrijven en daarnaar handelen. Voor ons moeten samenwerkingen leiden tot verdieping en verbreding van het diverse en inclusieve programma-aanbod en versterking van de eigen organisatie. Zoals onze samenwerking met Theater Bellevue, De Meervaart en Bijlmer Parktheater.

Doelen:

1. Gelijkwaardige kennisuitwisseling.
2. Borgen van talentontwikkeling in de stad.
3. Versterking door samenwerking.

Uitvoerbaarheid

Bedrijfsvoering

Bij de nieuwe inhoudelijke koers en een wisseling van directie (2021) en zakelijke leiding (2023) van de Komedie hoort ook een nieuwe bedrijfsvoering. We hebben een proces in gang gezet waarbij de Komedie toewerkt naar een open bedrijfscultuur en -structuur. Een bedrijfsvoering waarin, op basis van een heldere artistieke en bedrijfsmatige visie, de verantwoordelijkheid en beslissingsbevoegdheid van medewerkers vergroot is.

Om het proces van toenemende beslissingsbevoegdheid van medewerkers in alle lagen van de organisatie te laten slagen hebben we in 2023 externe expertise ingeschakeld die ons begeleidt bij het opstellen van nieuwe functieprofielen waarin persoonlijke drijfveren en loopbaanontwikkeling van de medewerkers worden meegenomen. Hierdoor zal het werk efficiënter gedaan worden en neemt de werkdruk af.

De gewenste cultuuromslag, met daarin zowel de beslissingsbevoegdheid als het elkaar op een opbouwende manier kritisch feedback kunnen geven, wordt begeleid door Change Kitchen. De ingezette transitie moet leiden tot een breed gedragen bedrijfscultuur en -structuur die enerzijds aansluit op de persoonlijke drijfveren van de medewerkers en anderzijds bijdraagt aan het creëren van een lerende en veilige werkomgeving. Het maakt dat de organisatie de Komедie in staat is beter te anticiperen op een snel veranderende samenleving. De Komедie is flexibel en de medewerkers zijn autonoom vanuit een sterk collectief. We zijn met elkaar in staat de kernwaarden van de Komедie uit te dragen en vanuit dit sterke eigen profiel samenwerkingen te zoeken met partners in de stad.

Om duurzaam succesvol te zijn als organisatie is een veilige werkomgeving voorwaardelijk. Als theater geldt dat niet alleen voor de medewerkers, maar ook voor de gasten. Een veilige werk-verblijfsomgeving betekent voor de Komедie dat de omgeving zo is dat iedere medewerker en gast zich gerespecteerd en aanvaard weet, ongeacht religie, afkomst, gender of seksuele geaardheid. Een omgeving waar iedereen gevrijwaard is van grensoverschrijdend gedrag. Daarvoor hanteren we een protocol ongewenste omgangsvormen met een externe en interne vertrouwenspersoon en een klachtencommissie. Daarnaast zorgen we ervoor dat het avondpersoneel wordt opgeleid voor uitdagingen waarmee zij te maken kunnen krijgen. Zij worden bijvoorbeeld getraind in omgaan met lastige bezoekers en hoe we ons opstellen ten opzichte van maatschappelijke ontwikkelingen en discussies en hoe deze van invloed kunnen zijn op ons werk.

Governance

De Komедie werkt en handelt conform de 8 principes van de Governance Code Cultuur. Het hanteert een Raad-van-Toezicht-model (RvT) met een directeur-bestuurder (DB). De afgelopen jaren hebben RvT en DB veel processen op toezicht, transparantie en besluitvorming vastgelegd in beleid. DB en RvT hebben vastgelegd wat en hoe informatie gedeeld wordt tussen beide organen in een informatieprotocol. Daarnaast is er een vervangingsprotocol bij (tijdelijke) vervanging van de directeur-bestuurder vastgesteld.

Samen met de rapportage van de interne en externe vertrouwenspersoon en de jaarlijkse ontmoeting van de RvT met het vaste team van de Komедie vergaart de RvT ook los van de DB, informatie over het welbevinden en veilige werkomgeving van de teamleden. Er is binnen de Komедie één teamlid dat gespecialiseerd is in een veilige en aangename werkplek. Dit teamlid rapporteert jaarlijks rechtstreeks aan de RvT.

In het bestuursreglement ligt vast welk (financieel) mandaat de DB heeft en waar goedkeuring van de RvT noodzakelijk is. Eén keer per jaar vindt er een functioneringsgesprek plaats tussen de DB en de RvT.

Jaarlijks wordt een risicoanalyse gemaakt voor de Komедie, gebaseerd op de 'risico-pannenkoek' van de Governance Code Cultuur. Voor toezicht op de financiën wordt gewerkt met een kwartaalrapportage en er is een AO/IC opgesteld waarin processen zijn vastgelegd tussen financieel medewerker, projectleiders en DB. De AO/IC wordt jaarlijks geactualiseerd, wordt getoetst door de accountant en vastgesteld door de RvT.

De diverse aspecten van de rol van toezichthouder zijn geborgd in een RvT profiel waarin de samenstelling en competenties van zowel de RvT als geheel als die van de afzonderlijke RvT leden staan beschreven. De zittingstermijn van de leden is vier jaar, waarna een eenmalige verlenging mogelijk is. Er is een rooster van aftreden opgesteld. Dit rooster wordt ook gepubliceerd op de website.

De RvT leden ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden. Op dit moment lukt het de RvT goed om openstaande vacatures op te kunnen vullen zonder dat daarvoor een financiële prikkel noodzakelijk is.

De Komедie is sinds 2024 lid van de Nederlandse Vereniging Toezichthouders Cultuur. Hierdoor kunnen de RvT en de DB hun kennis over Good Governance verruimen.

RvT en DB werken met een jaaragenda en rooster waarin alle vaste agendapunten zijn vastgelegd voor de vier vergaderingen en één teamontmoeting per jaar. Daarnaast hebben voorzitter RvT en DB minimaal vier keer per jaar een bilateraal overleg waarin de vergadering wordt voorbereid. De RvT evalueert jaarlijks haar eigen functioneren waarbij het een zelfevaluatiescan gebruikt. Deze zelfevaluatie heeft een aantal doelen voor de komende jaren opgeleverd.

Fair Practice

Solidariteit

De Komедie volgt de CAO Nederlandse Podia. Daarmee is een transparant en markconform beloningsbeleid gerealiseerd. De freelancers ontvangen een uurloon gebaseerd op de CAO met een zelfstandigtoeslag. We gebruiken hiervoor de rekentool van Digipacct. Voorstellingen worden geboekt en betaald op partagebasis waarbij de gemiddelde verhouding 77,5% voor de artiest en 22,5% voor de Komедie is. Jaarlijks zijn er mbo- en hbo-stagiaires aan het leren bij de Komедie. De stagiaires krijgen een vaste stagevergoeding van € 375 per maand. Vrijwilligers krijgen een vergoeding per uur zoals is toegestaan door de belastingdienst.

Duurzaam loopbaanbeleid

De Komедie ziet haar medewerkers als haar belangrijkste kapitaal. Dit geldt zowel voor de freelancers, vrijwilligers, als de mensen in loondienst. Jaarlijks is een scholingsbudget beschikbaar. Dit budget wordt niet alleen ingezet voor medewerkers in loondienst maar ook voor de freelancers. Alle medewerkers hebben de mogelijkheid om, betaald, deel te nemen aan scholingsdagen. Een deel van de freelancers zijn jonge professionals die 2 tot 3 jaar zijn afgestudeerd aan het hbo-kunstvakonderwijs. Het verloop binnen de freelancers is dynamisch, omdat ze na een aantal jaar hun focus verleggen. De kern van freelancers is gemiddeld 6 tot 7 jaar verbonden aan de Komедie. Binnen het vaste team geldt dat momenteel 60% een vast contract heeft. Bij voldoende structurele middelen zal 90% van het team over 2 jaar een vaste aanstelling hebben. Om de Fair Chain te versterken werkt de Komедie alleen samen met partners die de Fair Practice Code ook toepassen.

Vertrouwen

De Komедie houdt zich vanaf zijn oprichting bezig met de vraag hoe je de output en outcome van de programmering en de talentontwikkelingstrajecten inzichtelijk kunt maken voor de samenleving. Het vergt allereerst een consistent en goed inhoudelijk verhaal. De Komедie meet de output. We weten hoeveel voorstellingen we jaarlijks programmeren en zijn open over het aantal verkochte kaarten. Daarbij monitoren we de demografische samenstelling van ons publiek. Tot slot registreren we het aantal deelnemers aan de talentontwikkelingsprogramma's en monitoren we hun ontwikkeling als jonge maker. Hoeveel voorstellingen spelen ze per jaar en hoe worden hun producties gewaardeerd door publiek en pers.

Transparantie

De Komедie streeft naar maximale transparantie als het gaat om beleid en bedrijfsvoering. De Komедie wordt inmiddels gekenmerkt door een open bedrijfscultuur. Natuurlijk wel op zo'n wijze dat het een strategisch sterke positie kan blijven innemen. Bij de ontwikkeling van meerjarenbeleid, zowel inhoudelijk als strategisch, worden de medewerkers betrokken. Jaarverslag, jaarrekening, strategisch beleid en activiteitenplannen worden gepubliceerd op de website. In samenwerking met partners ziet de Komедie onderlinge transparantie als voorwaarde voor succes.

Organisatorische en financiële ontwikkelingen sinds 2021

Sinds 2021 is er sprake geweest van een wisseling van de directie. Zowel de directeur-bestuurder (2021) als de zakelijk leider (2023) hebben, na geruime tijd te hebben gewerkt bij de Komедie, afscheid genomen. Deze wisseling is van invloed geweest op de gehele organisatie. De aanstelling van Jörgen Tjon A Fong als nieuwe directeur-bestuurder had tot gevolg dat de organisatiecultuur is gewijzigd. Hij streeft naar een team van medewerkers die in staat zijn op basis van helder artistiek en financieel beleid grotendeels zelfstandig beslissingen te nemen. De functies binnen het team en de daaruit voortvloeiende verantwoordelijkheden binnen de organisatie zijn daarom tegen het licht gehouden. Dat heeft geleid tot een verandering in de organisatiestructuur. Onder de paragraaf bedrijfsvoering is dit toegelicht.

Nieuwe focus

Met de komst van de nieuwe directeur-bestuurder is de focus verlegd van presenteren en produceren naar presenteren en talentontwikkeling.

De meerjarenbegroting van 2025 – 2028 eindigt ieder jaar met een exploitatieresultaat van € 0. We hebben gezonde algemene reserve en streven ernaar deze reserve op peil te houden. In de begroting gaan we dan ook uit van € 0 onttrekking aan de algemene reserve.

De Komедie vraagt voor de periode 2025 -2028 een subsidie aan bij het AFK van € 638.215 per jaar. Dit bedrag is gebaseerd op de subsidiehoogte in 2023, plus de maximaal toegestane opslag van 5%. Deze stijging zet de Komедie in voor het opvangen van de stijgende kosten in 2025-2028. Ook in de periode 2025-2028 komt het overgrote deel van de baten van de Komедie uit eigen inkomsten. In ons meerjarenplan hebben we een aantal nieuwe programma's en projecten rondom talentontwikkeling opgenomen. De dekking hiervoor zoeken we naast de verhoging van de AFK-subsidie in een verbreding van onze financieringsmix. We zetten in op meer externe fondsenwerving, uitbreiding van onze vaste donateurs en verhoging van onze ticketinkomsten.

Gewenste financieringsmix

De afgelopen jaren werd de begroting voor 16% structureel gedekt door het AFK en voor 84% door eigen inkomsten. Kaartverkoop en horecaomzet vormen het grootste deel van de inkomsten. Een groeiend deel van de eigen inkomsten kwam van private fondsen.

Hoewel de Komедie trots is op haar cultureel ondernemerschap zien we ook een risico in de dekking van onze begroting. De ingezette nieuwe koers vraagt om risicovoller programmeren waarbij de kosten vaak voor de baten uit gaan. Daarvoor ontbreken nu de structurele middelen. We ondervangen de risico's door de organisatie zo efficiënt mogelijk in te richten en te besparen op bedrijfskosten. We besparen door de kosten van juniorprogrammeur en de projectcoördinator talentontwikkeling gezamenlijk te dragen. Aanvullende middelen uit private fondsen zijn noodzakelijk om onze ambities de komende jaren gestalte te geven.

De begeleiding door Change Kitchen tijdens de transitie in organisatiestructuur en -cultuur konden we bekostigen uit een eenmalige SLIM subsidie: een subsidie voor initiatieven gericht op stimuleren

van leren en ontwikkelen in het mkb. Deze subsidie is verstrekt door het Ministerie van SZW.

Eigen inkomsten

De eigen inkomsten zijn in 2023 gestegen onder andere door verhoging van de horecaprijzen en toegangstickets. Ook zien we een stevige stijging van de kosten. De publieksinkomsten zijn weliswaar toegenomen, maar de kosten met name voor personeel (CAO en Fair Practice) en energie zijn meer dan evenredig gestegen door de hoge inflatie. De stijgende eigen inkomsten hebben daarom niet geleid tot een groeiend positief resultaat op de exploitatie in 2023. Door de ontvangen coronasteun zijn 2021 en 2022 hier een uitzondering op.

De komende jaren blijven wij de kaartprijzen (in redelijkheid) verhogen. De Komedie programmeert zeven dagen per week in haar zalen en het pand heeft veel beperkingen in haar gebruik en is daardoor niet aantrekkelijk als congresplek. Deze vragen vaak om break-out ruimtes en deze zijn niet beschikbaar in DE KOMEDIE. De verhuurmarkt waarop gericht kan worden is beperkt. Daarnaast kan alleen overdag verhuurd worden als voorstellingen in serie worden gespeeld. Een grotere stijging dan opgenomen in de begroting van eigen inkomsten door toename van commerciële verhuur is daarom niet realistisch. Stijging van de omzet willen we ook halen uit toename van inkomsten uit (private) fondsen. Cultuurfonds en Zadelhoff Cultuurfonds hebben reeds interesse getoond om onze nieuwe ambities te gaan ondersteunen. We zetten in op verdere toename van de donateurs Mijn Stoelers. Deze regeling biedt trouwe bezoekers van de Komedie de mogelijkheid op bijvoorbeeld een eerste recht op toegangstickets. Met de extra jaarlijkse donatie van € 25 tot € 500 boven op de gekochte kaarten dragen de Mijn Stoelers bij aan de talentontwikkelingsprogramma's van de Komedie

De gewenste financieringsmix ligt in lijn met de ontwikkeling van de afgelopen twee jaar. De ambities zijn gestoeld op de behaalde groeicijfers en gerealiseerde cofinanciering. Continuering van de meerjarige subsidie door AFK blijft onontbeerlijk. We gaan de komende planperiode meer financiële ondersteuning aanvragen bij private fondsen en verwachten dat de aanvraag programmasubsidie bij FPK / landelijke fondsen voor 2025 en 2026 opnieuw zal worden gehonoreerd. Om deze ambities te realiseren zijn de kosten voor een freelance fondsenwerver opgenomen in begroting.

Organisatie en de voorgenomen activiteiten

De nieuwe artistieke koers vraagt van ons meer inzet op samenwerking, meer zichtbaarheid in de wijken en meer inzet op ontwikkeling van het genre. De huidige organisatie kan dat dragen, omdat we niet alleen inhoudelijk maar ook bedrijfsmatig samenwerken met onze partners en daarbij onze bedrijfsvoering zo inrichten dat we wendbaarder zijn. Wendbaarheid bereiken we door een aantal beslissingsbevoegdheden te spreiden en zo laag mogelijk in de organisatie te leggen en daarmee teamleden in hun kracht zetten. Nieuwe functieprofielen, die in het afgelopen jaar opnieuw gedefinieerd zijn, zorgen daarbij voor een efficiëntere manier van werken en betere verdeling van verantwoordelijkheden, mede met als doel de werkdruk te verlagen.

Voor de nieuwe activiteiten KomedieLAB en Pass the Mic worden een juniorprogrammeur en een projectleider aangenomen. Daarnaast worden de betrokken docenten en coaches door de verschillende organisaties in dienst genomen en de kosten onderling verdeeld.

Langetermijninvesteringen

We hebben eenmalige subsidie ontvangen van de Provincie Noord-Holland voor het verduurzamen van het pand. In 2024 kan daardoor de luchtbehandelingsinstallatie worden vervangen en wordt overgegaan van conventioneel theaterlicht naar ledverlichting. Het Zadelhoff Cultuurfonds was bereid de aanleg van een lift te financieren.

Een nieuwe tijd is aangebroken. De komst van Tjon A Fong heeft een beweging in gang gezet waarbij inclusiviteit in alle lagen van de programmering en organisatie zijn doorgevoerd. Maar het werk is daarmee nog niet gedaan. De komende jaren valt grote winst te behalen bij het blijvend diversifiëren van het culturele veld in het algemeen en cabaret en kleinkunst in het bijzonder. De samenwerking van de verschillende organisatie om dit doel bereiken is uniek en kan in Amsterdam een beweging veroorzaken die voorbeeld stellend kan zijn.

Begroting DKK 2025-2028				
	2025	2026	2027	2028
BATEN	€	€	€	€
Publieksinkomsten	2.298.000	2.418.000	2.528.000	2.628.000
Inkomsten horeca	155.000	155.000	158.100	158.100
Bijdragen uit private middelen	165.000	165.000	165.000	165.000
Overige inkomsten	40.000	40.000	40.000	40.000
Subsidie AFK	638.215	638.215	638.215	638.215
incidentele publieke subsidies	77.000	77.000	77.000	77.000
	3.373.215	3.493.215	3.606.315	3.706.315
LASTEN				
Personeelskosten	1.355.930	1.410.709	1.438.923	1.467.702
Huisvestingskosten	438.049	438.049	438.049	438.049
Algemene kosten	167.737	162.958	177.843	179.065
Kosten fondsenwerving	10.000	10.000	10.000	10.000
Activiteitenkosten	1.326.000	1.396.000	1.466.000	1.536.000
Publiciteitskosten	75.500	75.500	75.500	75.500
	3.373.215	3.493.215	3.606.315	3.706.316
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0